

БӨЛІМ: БАСТАУЫШ СЫНЫП

Кестелік қосу және азайту

ЖАРИЯЛАНДЫ
23.03.2017СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/11412/>

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Рсалиева Жанат Мухамбеталиевна

Кестелік қосу және азайту – математикалық операциялар, олар көбінесе бастапқы арифметикалық дағдыларды дамыту үшін қолданылады. Мұндай кестелер оқушыларға сандарды жылдам қосып, азайтуға үйретуге көмектеседі. Мысалы, көбінесе 1-ден 10-ға дейінгі сандарды қосу мен азайту кестелері қолданылады. Бұл кестелерді қолдану есептерді жылдам және дәл шешуге мүмкіндік береді.

Кестелік қосу

Қосуға арналған кестелерде 1-ден 10-ға дейінгі сандарды қосу нәтижелері көрсетіледі. Мұндай кестелер оқушыларға қосу ережелерін жаттауға, сондай-ақ ауызша қосу дағдыларын жетілдіруге көмектеседі.

Қосуға арналған кесте:

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

+	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Бұл кестеде әрбір жол мен баған сандарды қосу арқылы алынған нәтижелерді көрсетеді. Мысалы:

- $4 + 5 = 9$
- $7 + 3 = 10$

Кестелік азайту

Азайту кестесі қосу кестесіне қарағанда сандарды алу (азайту) операциясын орындауға арналған. Бұл кестелер арқылы оқушылар сандарды жылдам азайтуға үйренеді.

Азайтуға арналған кесте:

—	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8	-9
2	1	0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7	-8
3	2	1	0	-1	-2	-3	-4	-5	-6	-7
4	3	2	1	0	-1	-2	-3	-4	-5	-6
5	4	3	2	1	0	-1	-2	-3	-4	-5
6	5	4	3	2	1	0	-1	-2	-3	-4
7	6	5	4	3	2	1	0	-1	-2	-3
8	7	6	5	4	3	2	1	0	-1	-2
9	8	7	6	5	4	3	2	1	0	-1
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1	0

Бұл кестеде әрбір жол мен баған сандарды азайтудың нәтижелерін

көрсетеді. Мысалы:

- $8 - 3 = 5$
- $10 - 7 = 3$

Кестелік қосу және азайту қалай қолданылады?

- **Жылдам есептер шешу:** Оқушылар қосу мен азайту амалдарын жылдам орындау үшін осы кестелерді пайдаланады.
- **Жаттау мен қайталау:** Бұл кестелер оқушылардың математика бойынша жаттығуларын арттырып, дағдыларын жақсартуға көмектеседі.
- **Күнделікті өмірде қолдану:** Кестелік қосу мен азайту күнделікті есептеулерде (ақша санау, уақытты есептеу және т.б.) жиі қолданылады.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.